Aan de gemeenteraad van Almelo

Postadres:
Gemeente Almelo
Postbus 5100
7600 GC Almelo

Bezoekadres:
Haven Zuidzijde 30
7607 EW Almelo

telefoon: **(0546) 54 11 11**
e-mail: **gemeente@almelo.nl**
internet: **www.almelo.nl**

Uw brief	Uw kenmerk	Ons kenmerk	Datum
	UIT-22102173	UIT-22102606	9 februari 2022
Bijlage(n)	Doorkiesnummer	Behandeld door	Zaaknummer
	0546-54 11 11	J Heuvel	DCS-2173142

Onderwerp
Reactie RKA op bestuurlijke zienswijze

Geachte leden van de gemeenteraad Almelo,

Inleiding
Conform artikel 3.2, lid 13 van de 'Verordening Rekenkamercommissie gemeente Almelo 2019' sturen wij u hierbij het onderzoeksrapport 'Subsidiebeleid gemeente Almelo, de zienswijze van het college (bestuurlijke reactie) en het raadsvoorstel, inclusief conclusies en aanbevelingen. Wij hechten eraan nog de volgende opmerkingen te maken. Wij beperken ons daarbij tot de hoofdlijnen en gaan daarbij nu niet nader in op de totale 'infrastructuur' van regelingen en afspraken zoals die in Almelo gelden omdat dit, naar ons oordeel, afleidt van de belangrijkste vragen: 'Wat is nu precies subsidiebeleid en wat is de rol van de gemeenteraad daarbij?'

Ons onderzoek naar het subsidiebeleid in Almelo gaat eerst en vooral over de rol van de gemeenteraad. Wij hebben ons in belangrijke mate laten leiden door de motie van 12 november 2020 waarin de gemeenteraad, vrij vertaald, de wens te kennen geeft meer en vaker bij het subsidiebeleid te worden betrokken. In de motie werd geconstateerd dat 'niet inzichtelijk is hoe verleende subsidie heeft bijgedragen aan de doelstellingen van gemeentelijk beleid'. Verder wordt in de overwegingen in de motie onder andere gesteld 'dat het wenselijk is om een koppeling te maken tussen de inzet van subsidie enerzijds en de doelstellingen van de Raad anderzijds'. In de motie wordt verder gesproken over het 'niet inzichtelijk zijn' van de effecten van het huidige subsidiebeleid en over de evaluatie van het subsidiebeleid.
Met deze kennis in het achterhoofd hebben wij tijdens het onderzoek het subsidiebeleid van de gemeente Almelo doorgelicht. En we hebben daarbij gekeken naar de beleidsmatige kant, maar ook naar de beheersmatige, de juridische en financiële aspecten (dus de 'uitvoerende' kant).

Wij hebben de zienswijze, de bestuurlijke reactie van het college, met belangstelling gelezen, en de gedachtewisseling in uw raad tijdens het Politiek Beraad Beeldvormend van 1 februari jongstleden met dezelfde belangstelling gevolgd. Dat brengt ons tot de conclusie dat het van belang is om in ieder geval twee dingen helder te hebben c.q. het debat over te voeren. Dat is de vraag: 'Wat wordt verstaan onder subsidiebeleid?' en de vraag: 'Hoe is de rolverdeling tussen gemeenteraad en college?'

Wat is subsidiebeleid?
De verleiding is groot om zich te verliezen in theoretische beschouwingen over dit onderwerp. Wij achten dat weinig zinvol. De term 'beleid' is een abstract begrip. De gemeenteraad kan op hoofdlijnen 'beleid maken', richtinggevende uitspraken doen, daarbij doelen stellend, bijvoorbeeld over de economische ontwikkeling van de stad, en het college verzoeken dat beleid uit te voeren en over de effecten daarvan aan de raad te rapporteren zodat eventueel kan worden bijgestuurd. Bij die uitvoering door het college komt ook weer het woord 'beleid' aan de orde, zij het in de meer uitvoerende sfeer waarbij het college blijft binnen de door gemeenteraad op hoofdlijnen gestelde kaders. Bij het maken van beleid in 'richtinggevende zin' en het stellen van gewenste doelen, kan de raad besluiten om daarvoor een bepaald bedrag beschikbaar te stellen en bepalen dat daarvoor het instrument 'subsidie' kan worden ingezet. Keuze voor een ander instrument om de gestelde doelen te bereiken, zoals inkoop, aanbesteding of samenwerking met een verbonden partij behoort ook tot de mogelijkheden. De raad kan er ook voor kiezen om het college te vragen met een notitie te komen. Een notitie waarin het college aangeeft op welke manier, met toepassing van welk instrument, naar zijn oordeel, het door de raad op hoofdlijnen uitgestippelde beleid met daarbij behorende doelstellingen op de meest doeltreffende en doelmatige wijze kan worden gerealiseerd. In die afstemming tussen college en raad kunnen dan ook vragen aan de orde komen als: 'Sluit het aanbod aan op de vraag?'

Als de raad voldoende duidelijk heeft gemaakt welk beleid hij wil, wat daarvoor aan middelen beschikbaar is en welke doelen daarmee zouden moeten worden behaald, is daarmee ook de basis gelegd voor een adequaat terug-rapporteren door het college over de vraag of het beleid is gerealiseerd, de gestelde doelen zijn behaald en of dat binnen de gestelde financiële kaders is gebeurd. Dat maakt het voor de raad ook makkelijker om de vraag te beantwoorden of het beleid op dezelfde manier moet worden voortgezet, misschien geïntensiveerd of wellicht afgebouwd (evaluatie). Een eventuele vraag: 'Kan er op subsidie worden bezuinigd en zo ja, wat zijn daarvan de effecten?' kan dan ook meer gefundeerd worden beantwoord.

De rolverdeling tussen raad en college
Daarmee zijn we aangeland bij de vraag: 'Wie doet nu wat?' ofwel, hoe is de rolverdeling tussen gemeenteraad en college waar het gaat om subsidiebeleid. Wij zijn als Rekenkamercommissie Almelo van mening dat het antwoord op die vragen terug te vinden is in de aanbevelingen die wij hebben gedaan. In ons rapport vindt u die uitgebreid terug. Maar de crux van onze aanbevelingen is in een paar zinnen:
Zorg als raad, het hoogste orgaan binnen de gemeente, het algemeen bestuur, ervoor dat uw kaderstellende rol goed overeind blijft. Zorg er voor dat u in sturende zin de touwtjes in handen houdt. Geef duidelijk aan welke kant u op wilt en wat u als doelen voor ogen hebt, welke effecten u verwacht en wat dat mag kosten. Toegespitst op subsidiebeleid: wees

duidelijk over de vraag in welke gevallen het instrument ‘subsidie’ als stimulerend middel kan/moet worden ingezet. Geef tenslotte aan wanneer en op welke wijze u van het college informatie verwacht zodat op afdoende wijze kan worden geëvalueerd. Het is van belang dit op voorhand goed te beschrijven en met elkaar af te spreken zodat later geen ongewenste ‘rolvermenging’ ontstaat (gevaar van op elkaars stoel gaan zitten).

Ervan uitgaande dat de gemeenteraad zijn rol op de hierboven beschreven manier invult, is daarna ook de rol van het college van burgemeester en wethouders duidelijk. Dit (door de raad benoemde) college gaat met de door de raad verstrekte opdracht aan de slag en rapporteert op de door de raad gewenste manier op de gewenste momenten terug. Het gebruikelijke traject van de P&C-cyclus kan daarvoor worden gebruikt. Maar de raad kan er (bijvoorbeeld bij majeure onderwerpen) ook voor kiezen om bijvoorbeeld na vijf jaar (een jaar na de verkiezingen) het subsidiebeleid te evalueren.

Hoe nu verder?
Wij gaan ervan uit dat u op basis van onze conclusies en aanbevelingen, die wij in deze brief nog eens hebben geprobeerd te duiden, op 1 en 8 maart op goede en vruchtbare wijze met het college van gedachten kunt wisselen en tot afspraken kunt komen. Daarna zal moeten worden bezien of die afspraken zouden moeten leiden tot aanpassing van de Algemene subsidieverordening en/of andere regelingen die met subsidieverlening te maken hebben.

Met vriendelijke groet,

Namens de Rekenkamercommissie Almelo

J.J. Mastwijk, voorzitter.